

3. Леони Б. Свобода и закон / пер. с англ. В. Кошкина; под ред. А. Куряева. Москва: ИРИСЭН, 2008. 308 с.

4. Великий енциклопедичний юридичний словник / за ред. Ю.С. Шемшученка. Київ: Юрид. думка, 2014. 992 с.

5. Гаврилов М.І. Право як міра свободи. *Наука. Релігія. Суспільство*. 2016. № 1. С. 20-24.

UDC 340.114.5(043.2)

Verbinets Veronika, Student,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine
Scientific adviser: Vodolaskova K.Yu., Ph.D

THEORETICAL-LEGAL BASIS OF LEGAL CONSCIOUSNESS AS FORMS OF SOCIAL CONSCIOUSNESS

Law acts as a regulator and mediator in social relations. It arises on the basis of conscious position and attitude towards certain legal issues of public units - population. At the same time, law defines and shapes these views, which are called consciousness (justice as its form). Thus, the categories of law and law-making are inextricably linked to the concept of legal consciousness.

Legal consciousness is a specific form of social consciousness, a system of reflection of legal reality in the form of legal knowledge, assessments, legal frameworks, value orientations that determine the behavior of people in legally significant situations [2, p. 192].

Legal consciousness is a complex phenomenon consisting of several structural elements:

- Psychological
- Ideological
- Behavioral [1, p. 462].

Legal consciousness performs the following functions:

1. Cognitive, aimed at the knowledge of legal reality and as a consequence - the formation of legal knowledge. The cognitive function of justice is that the perception and comprehension of legal phenomena leads to the identification of general patterns, the establishment of events, actions, states, signs, and the like.

2. An appraisal that assesses specific life circumstances as legally significant.

3. Regulatory, which has a direct impact on human behavior, on public relations through legal knowledge, assessments, feelings, motives and attitudes. The regulatory function of justice is realized through a system of motives, value orientations, legal systems, which act as specific regulators of behavior and have special mechanisms of action. Yes, information about legal norms gives the subjects of law a complex of psychological reactions: emotions,

experiences, which are connected with the occurrence of a certain motivation of behavior [2, p. 194].

Legal consciousness can be classified by several criteria: by subjects of justice and by depth of awareness and reflection of legal reality.

1) By subjects (carriers) of consciousness:

a) individual;

b) group;

c) public. [1, p. 465]

2) By depth of legal reality:

a) Everyday consciousness;

b) Professional legal awareness;

c) Scientific consciousness [3, p. 429].

Legal consciousness plays the following role in the process of law-making and right-realization:

– to some extent, as if it were ahead of legal law, it was its direct ideological source, preceded it, there was a "prior" right;

– acts "in parallel" with the right: it catches the needs of its improvement in the direction of reflecting objective social processes; identifies changes and prospects for the development of law; directly influences the process and results of law-making;

– there is an "after" right in the sense that it serves as a guideline for choosing the appropriate, optimal variant of behavior within the rules of law that are applied or implemented;

– is an intellectual tool for effective use of legislation, interpretation of legal norms;

– can be used as an important tool for applying the analogy of law and the analogy of law to fill in the gaps in the law;

– acts as an ideological and moral measure of the professionalism of officials in the system of state authorities and local self-government;

– serves as a means of ensuring the legality and fairness of the application of legal rules (in particular, in determining legal liability for an offense), etc. [1, p. 468].

In conclusion, it is worth noting that the concept of legal consciousness is quite broad and detailed, as are the functions that legal consciousness performs. Equally important is its role in the lives of both the individual and society as a whole. Formation of civil society, legal reality and legal knowledge is simply impossible without the people's awareness of the need to create a regulator of social relations - law. So, legal consciousness is an important part of social relations and their regulation, also is an element of democratic, civilized and progressive country.

References

1. Skakun O.F. Theory of State and Law: A Textbook / Trans. from Rus.

Kharkiv: Consum, 2001. 656 p.

2. Volynka K.G. Theory of State and Law: Educ. tool. Kyiv: MAUP, 2003. 240 p.

3. Sukhonos V.V. Theory of State and Law: a textbook. Sumy: University Book, 2014. 544 p.

4. Legal Culture and Legal Consciousness. URL: <http://web.mit.edu/ssilbey/www/pdf/iesbs-full.pdf>

5. AFTER LEGAL CONSCIOUSNESS. URL: https://web.mit.edu/~ssilbey/www/pdf/after_legal.pdf

УДК 34.01-027.21(043.2)

Гаркуша Б.А., студент,
Національний авіаційний університет, м.Київ, Україна
Науковий керівник: Череватюк В.Б., к.і.н., доцент

ПРАВО У КОНЦЕПЦІЇ ЄВГЕНА ЕРЛІХА

Не дивлячись на великий інтерес науковців до особи Євгена Ерліха, варто все ж таки віддати належне вченому, який працював на теренах Буковини і черпав натхнення для своєї наукової діяльності саме із цього мальовничого краю. Відомий на увесь світ правознавець Євген Ерліх розробив правову концепцію, яка отримала назву «вільного права». Будучи основоположником соціології права, він закликав шукати його витoki в соціальних асоціаціях і існуючому в них порядку: «Щоб зрозуміти витoki, розвиток і сутність права, слід перш за все вивчити порядок, який існує в громадських спілках. Причина невдач всіх попередніх спроб пояснити право полягала в тому, що вони виходили від правових приписів, а не з цього порядку». Ерліх вважав, що успіх права залежить виключно від тих соціальних відносин, які існують у державі. Суспільство існує в асоціаціях, або союзах, які Ерліх поділяє на два великі класи - «самобутні» і «нові». До самобутніх спілок він відносить усі соціальні асоціації, утворені природнім шляхом: сім'ю, рід, сімейну громаду. Нові союзи - це асоціації, що утворилися в ході цілеспрямованої діяльності людей: держави, політичні партії, профспілки, виробничі об'єднання і т.д. [1, с. 51].

Право розглядається Ерліхом як система мимовільно сформованих норм соціального порядку, що регулюють життєдіяльність спілок. Ці норми випливають з «безпосереднього спостереження життя, торгівлі, звичаїв, звичок, організаційних і статутних положень різних спілок, як визнаних законом, так і ігнорованих і навіть заперечуються їм» [5, с. 537].

О.Ф. Кістяківський так писав про соціологію права: «право постійно змінюється, бо змінюються суспільні відносини і світогляд людини. Він виступав проти формально-догматичного вивчення права і пропонував